

SADRŽAJ

Parabola o lopovu	7
Sunder	11
Krajslerova biblioteka	19
Život i smrt Fjodora Glinke	29
Iz paragrafarnika sudije Hadži Koste Jovanovića	39
U smrti isti	47
Poro(di)čni kvartet	57
Miša	67
Doručak na travi	75
Adieu, Belgrade	83
Poslednje putovanje Izadora Pala	95
Beogradske zadušnice	107
Blagovesti na Parti	111
Sodom Bandule Vlaha 7/8	115
U potrazi za izgubljenim imenom	119
Ptica koja je pevala jutru	137
Beleške	139
Bibliografija	171
O autoru	181

Možda će, u mom slučaju, oni komadići hleba koje sam ostavljao na ragastovu prozora iznad mog kreveta u spavaonici, za prvih povratničkih dana iza sprovoda, jednog dana nekome i značiti nešto. Možda mojoj deci, ukoliko dece u životu budem imao, ili prijateljima, kojima me dobri Bog bude počastio, kažem „možda”, jer ni sam ne znam šta će i od mene, i od, mogućih, njih i od celog ovog sveta biti, i u šta se sve, i ti čemerni komadići hleba, ostavljani iz vere i nade u nešto više što postoji iznad smrti i iznad grobova, i svi mi s njima – možemo pretvoriti, i kakvu utehu i da li, jedni drugima možemo doneti.

(Ekvilibrista, 67–68)

PARABOLA O LOPOVU

Za Milovana Petrovića

Bilo je to petog dana Svetkovine Mudrih. Sedeli smo u prostranoj auli učilišta, raspoređeni po podu i niskim stolicama, po unutrašnjim pervazima prozora i skalinama koje su, s obeju strana, vodile na govornicu s koje su poučavali Mudri. Pored mene, na pod sučelice govorničkom podijumu, smestiše nekog Čeha slomljene pete, kog unesoše na nosilima i kog, čim ču-smo odakle je, u šali prozvasmo Ahileh. Žagor je trajao u iščekivanju sledećeg govornika. Oko podneva, pred nas stupi najavljiivač i reče nam:

Mudri starac iz grada na zapadu države, govoriće poučnu priču o lopovu. Poslušajte ga, reči su njegove mudrije od knjiga, a misli mu, svetlošću svojom, dosežu rajske perivoje!

Najavljiivač se povuče u tišinu. Onda za govornicu izađe starac od nekih sedamdeset i nekoliko godina, stade i otpoče, zureći kroz prazninu ponad naših glava:

Živeo čovek na zapadu. Bedan neki čovek, željan greha. Krao je sve na šta bi naišao: sandale ispred rođenog doma, sestri miraz iz škrinje bele, pokrov sa mrtvog, raspuklo vedro ispred komšijske kuće, tuđe novce, zlato, štapinu putnika zatrnulog kraj drumu. Krao je

tuđi trag u belom snegu. I tako, narod ga prozva: Lopov. Ime mu to posta. Živeo bedničak. Čim zora zarudi, a ono eto ga kako juri, klimajući na nogama kao na visokim štulama – u krađu ide.

Istina se o njemu poče širiti zastrašujućom brzi-
nom. A kada se rašču načisto, narod poče da ga se klo-
ni. Ustajali bi od stola u krčmi ako bi Lopov prišao i seo. Odbijali su ga za svakim skupom. Niko o njemu lepe reči nije imao, ni pred ljudima iz bliza, niti pred onima iz dalja.

A on je, imajući koristi od lopovluka, nastavljao dalje i ne hajući za prezir inih, niti za ime koje od njih dobi. Prigrabivši golem imetak, ode u daljinu i oženi se. Dovede ženu kući i počеше živeti. Ona mu izrodi petoro dece.

Govorili su mu da se okane krađe, da se mahne nečasti, ne zbog sebe, već zbog poroda, zbog dece svoje. Zašto da oni ispaštaju?! Nije se obazirao na to. Ako mene i moje danas zovu Lopovima – govorio je on tako nekako – sutra nas već neće zvati, jer će se zaboraviti, pa ćemo još i Časni postati!

Prodoše godine. Umre Lopov. Pomreše mu žena i deca. Ostadoše njihova deca, pa onda deca dece njihove: sva nalik jedna drugoj, i sva nečasna i od nečasnoga postala. Ali mnogo godina kasnije, počese se menjati, te od Lopova Časni postajati. Polako, ime im se zaboravi. Postadoše Časni!

U nekoj generaciji, kada su već svi bili Časni ljudi, a u kući im se na trpezu samo pošteno zarađeno iznosilo – seti se neko korena njihova, priče o onom Lopovu se seti, poče o tome govoriti i oni ponovo postadoše Lopovi. Džaba su podnošeni dokazi, džaba su poštteni ljudi obijali pragove, pričajući o nepravdi koja se nanosi Ča-

snima – džaba je bilo sve: lopov je ponovo postao lopov, ali sada ne svojom krivicom. Onome starom Lopovu se vrati sedmostruko, i to semenu njegovom, porodu poroda... njegovog vrati se, ni krivom, ni dužnom...

Rasprodaše kuće i kućišta, napustiše zavičaj, odlazeći u beli svet da lutaju poput prosjaka. Ime onog Lopova im na čelu ispisa nevidljiva ruka pravedničke sile.

Tako i pomreše, u tuđini, da im se ni groba, ni poroda ne zna.

Oćutavši malo, starac završi parabolu:

Zašto da ne budeš dobar kad si smrtnan?! Zašto oni dobri tvojim lošim imenom da budu imenovani?! Kao da si večan, pa se možeš sa čašću igrati! Kao da si besmrtnan, pa se smeš i besmrtnom porodu rugati – pa smeš trulo seme u rodnicu sejati!

U trenucima kada je izgovarao poslednje reči, starac lagano mahnu rukom po vazduhu, od jednog do drugog zida aule, i mi, ne bez zabezegnutih uzdaha, primetismo na čelima nekolicine prisutnih, kao neki znak, isprva jedva razaznatljiv, ali malo potom sasvim vidljiv, kao avet neka ili pričina, kao sen mrtvog sakupljena u žižu; videsmo znak poroda Lopovljevog, znak nečasnosti nasleđene. Ugledasmo čela žrtvi nesrećnog semena praotaca njihovih, ugledasmo porod Lopovski među nama, među učenicima...

Da ste ih videli u tim časima, vama bi duše na noseve istekle, vama bi se srca u čemeru skamenila, kao stene na vulkanskoj lavi iznikle, kao srca matera koje prežališe čeda.